

Watercrassula (*Crassula helmsii*)

Foto: Edu Boer

Bron: NVWA

[Watercrassula](#), ook wel waternaaldkruid genoemd, is een wintergroene oeverplant die ook tot een diepte van 2 meter onder water kan groeien. De plant heeft kleine vlezige, tegenover elkaar staande bladen. De stengel is kruipend tot rechtopgaand en meestal wit tot rood gekleurd. De witte tot zachtroze bloemen zijn klein en onopvallend. Gelijkende soorten zijn vetmuur (boven water) en sterrenkroos (onder water).

Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2019: watercrassula komt wijdverspreid in Nederland voor.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Watercrassula kan een zeer dichte vegetatie vormen op oevers en in voedselarme wateren. In de oeverzone en ondiepe delen van relatief voedselarme wateren, zoals vennen, leemputten, zandplaten en duinplassen, worden hierdoor inheemse planten en dieren weggeconcentreerd. Watercrassula vormt drijvende matten die ervoor zorgen dat onderwaterplanten geen licht meer krijgen. Ook kunnen deze matten zorgen voor zuurstoftekort in het water.

Effect op ecosysteemdiensten^[2]

Watercrassula komt vooral voor in ondiepe, veelal geïsoleerde wateren. Hierdoor is het negatieve effect op recreatieve activiteiten (zwemmen, varen, hengelen) en op waterhuiskundige functies, zoals waterafvoer, beperkt.

Wat te doen?

Het advies is overtollige planten van *alle* soorten waterplanten in de gft-container te deponeren. Niet in openbaar water gooien, omdat watercrassula zich zal gaan verspreiden.

Bestrijding is lastig en leidt vaak alleen tot fragmentatie en verdere verspreiding. De plant moet zo volledig mogelijk worden verwijderd waarbij fragmentatie moet worden

voorkomen. Zeer kleine delen kunnen uitlopen op de kale bodem die bij bestrijding ontstaat. Uit onderzoek blijkt dat het mogelijk is om watercrassula onder controle te houden via een systeemgerichte aanpak omdat de plant zich in intacte systemen moeilijker kan vestigen. Door na het verwijderen van watercrassula te zorgen dat de kale bodem snel begroeid raakt door inheemse soorten die passen in het biotoop, wordt hergroei van watercrassula beperkt. De resultaten staan in [dit rapport](#).

De soort verdwijnt af en toe vanzelf in de loop van de successie. Voorkomen van verdere verspreiding is de belangrijkste beheeroptie. Een goede reiniging van materiaal en schoeisel is belangrijk om verdere verspreiding tegen te gaan.

Meer info over watercrassula

Oorsprongsgebied

Watercrassula komt oorspronkelijk uit Australië en Nieuw-Zeeland.

Habitat

Watercrassula kan groeien op diverse soorten oevers en komt in tegenstelling tot de meeste andere invasieve waterplanten ook voor in voedselarme milieus. In Nederland komt watercrassula vooral voor in poelen en vennen.

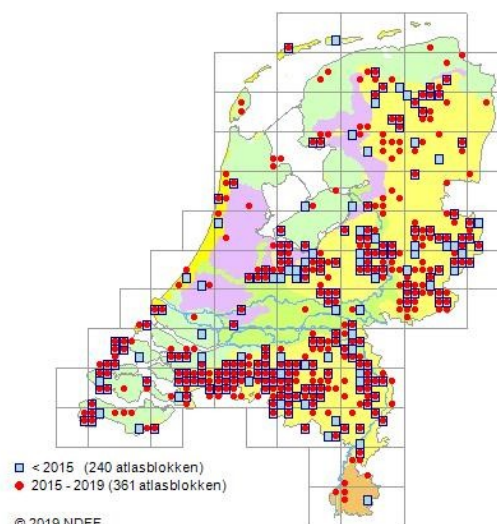
Introductieroute Nederland

Watercrassula wordt in Nederland verkocht als vijverplant. Doordat mensen overtollige planten in openbaar water uitzetten, is de soort in de natuur terechtgekomen. De plant verspreid zich op natuurlijke manier door stengelfragmenten via het water en door dieren. Zeer kleine fragmenten van de plant kunnen snel uitgroeien. Verder vindt ook onopzettelijke verspreiding van stengelfragmenten door mensen plaats. Fragmenten van de plant blijven plakken aan visgereedschap, schoeisel en aan maai- en graafmachines.

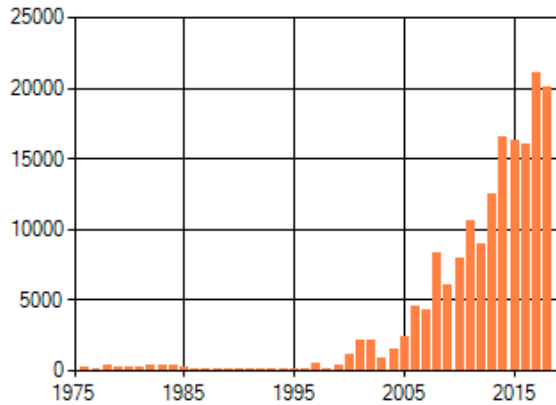
Aanwezigheid in Nederland

Watercrassula is de laatste jaren sterk toegenomen, door het hele land en met name in wateren op de hogere zandgronden en in het duingebied.

De eerste waarneming in de Nederlandse natuur dateert uit 1995.

Verspreiding van watercrassula in Nederland. Bron: verspreidingsatlas.nl

Het geschatte aantal atlasblokken (5x5 km) waarin watercrassula voorkomt per jaar.
Bron: verspreidingsatlas.nl

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Watercrassula heeft zich al gevestigd in Nederland. De plant is te koop, meestal onder de foutieve naam *Crassula recurva*. Het uitzetten van overtollige planten in openbaar water zorgt voor introductie in gebieden waar de plant nog niet voorkomt. De plant kan zich over grotere afstanden verspreiden door stengelfragmenten die met water meedrijven. Stengelfragmenten kunnen ook door mensen worden verspreid via visgereedschap, schoeisel, en maai- en graafmachines. Ook dieren, zoals watervogels, vee of wild kunnen de plant verder verspreiden. Recentelijk is ook aangetoond dat de planten kiemkrachtig zaad produceren, maar kieming in het veld is lastig te onderscheiden van groei uit minuscule stengelfragmenten.

Wet- en regelgeving

Niet van toepassing.

Risicobeoordeling

[Risicobeoordeling voor België.](#)

Expertpanelbeoordeling 152 invasieve Exoten, 2015. NVWA. [datasupplement 6: planten zoetwater](#)

Bronnen

[Nederlands soortenregister](#)

[Q-bank invasive plants](#)

[Veldgids Invasieve waterplanten in Nederland, 2016. NVWA.](#)

Bram D'hondt, Luc Denys, Wim Jambon, Roeland De Wildse, Tim Adriaens, Jo Packet and Johan van Valkenburg (2016). Reproduction of *Crassula helmsii* by seed in western Europe. *Aquatic Invasions* Volume 11, Issue 2: 125-130

[Kleef, H.H. van, E. Brouwer, J.M.M. van der Loop, M. Buiks en E.C.H.E.T. Lucassen, 2017. Stroomgerichte bestrijding van watercrassula. Stichting Bargerveen, Nijmegen.](#)

Laatste update: 2-9-2019